

Jubilejní Masarykova základní škola a mateřská škola Třinec,
příspěvková organizace
U splavu 550, 739 61 Třinec

Minimální preventivní program pro MŠ

na školní rok 2024/2025

Platí pro elokované mateřské školy:

MŠ Staré Město (Borek)

MŠ Kanská (Podlesí)

MŠ U splavu

Platný od 1. 9. 2024

Obsah:

1. Charakteristika MŠ	3
2. Hlavní cíl	3
3. Cílové skupiny	3
4. Vymezení obsahu a formy prevence v rámci kompetencí podpory zdraví a zdravého životního stylu	3 - 5
4.1 Sebedůvěra	4
4.2 Seberozvíjení	4 - 5
5. Základní způsoby osvojování a upevňování kompetencí	5
6. Spolupráce s rodiči	5
7. Spolupráce se základní školou	5
8. Spolupráce s veřejností	5
9. Ochrana dětí před šikanou v předškolním vzdělávání	6
10. Vzdělávání učitelů	6
11. Podpora vedení školy	6
12. Informovanost učitelů	6
13. Pravidla soužití	7
14. Plán akcí	7

1. Charakteristika MŠ

- viz. Školní vzdělávací program předškolního vzdělávání (dále jen ŠVP PV)

2. Hlavní cíl

Cílem primární prevence je vést děti ke správným postojům vůči zátěžím a problémům a ke zvýšení odolnosti dětí vůči sociálně – patologickým vlivům. Základním principem preventivní strategie na naší škole je osvojování základních kompetencí v oblasti zdravého životního stylu a prevence, které vedou u dětí k odmítání všech druhů projevů agresivity a prvotních znaků šikany.

3. Cílové skupiny

Jsou jimi všechny děti v MŠ, zvláště je třeba se zaměřit na:

- děti se zdravotními problémy;
- žáky se specifickými vzdělávacími potřebami;
- žáky, kteří rizikové chování vykazují;
- děti s odlišnou etnickou příslušností, než je ta většinová, u kterých je podstatná integrace do většiny.

4. Vymezení obsahu a formy prevence v rámci kompetencí podpory zdraví a zdravého životního stylu

Základním prvkem ochrany před společensky nežádoucími jevy je výchova ke zdravému způsobu života od nejučtějšího věku. Jedná se o systematický rozvoj tělesné, duševní i sociální složky.

V předškolním věku mezi kompetence podpory zdraví a zdravého životního stylu, které jsou zároveň prevencí společensky patologických jevů, patří:

- sebedůvěra, samostatnost, sebejistota;
- podpora touhy zúčastnit se pohybových aktivit;
- schopnost sociálního přizpůsobení v komunitě;
- vnímavý a otevřený vztah k okolnímu světu;
- schopnost přiměřeně kriticky myslet a rozhodovat se;
- seberozvíjení;
- motivace a aktivnímu poznávání;
- rozvoj tvořivosti a estetického cítění;
- osvojování zásad zdravého životního stylu;
- zdravotní prevence.

4.1 Sebedůvěra:

- přiměřené vědomí vlastní důvěry v sebe je silným ochranným mechanismem - zdravé sebevědomí spojené s úctou k druhému patří k základnímu životnímu postoji
- je podmíněna kvalitou vztahu dítěte k ostatním dětem
- při výchově dítěte je nutný i respekt dospělých vůči dětem – děti mají právo říct v určitých situacích NE (umění říct NE je z hlediska ochrany zdraví velmi pozitivní postoj – manipulace, drogy, ...)
- k jejímu upevňování slouží i pohybové aktivity, hry a hraní – optimální jsou spontánní dětské hry bez viditelných zásahů pedagogů, kdy si dítě může zvolit obtížnost a vyzkoušet si své schopnosti a síly - je důležité zajistit nesoutěživé prostředí
- rozvoj umění, realisticky odhadnout své síly – nepřeceňovat se, ale ani nepodceňovat slouží i jako prevence dětských úrazů, posílení postoje vůči budoucím stresům, neúspěchům i pádům, což vede k vytěsnění negativních způsobů jejich řešení (agrese, drogy, alkohol,...)

4.2 Seberozvíjení:

- osobní zkušenost a prožitek dítěte dávají vznik základním kompetencím, které mají děti v oblasti zdravého životního stylu a prevence získat - základní kompetence jsou utvářeny jako znalosti, dovednosti a postoje
- je nutné rozvíjet ochranné kompetence – pokud nejsou přiměřeně osvojeny, hrozí v pozdějším věku zásah různými nežádoucími jevy jako např. agresivitou, nekázní, nesnášenlivostí, neschopností řešit problémy, stresem a frustrací, sebepoškozováním apod.

Mezi základní kompetence předškolních dětí v oblasti prevence patří:

- poznává, co prospívá jeho zdraví a bezpečí, zná důsledky požívání některých látek pro zdraví;
- rozumí tomu, že způsob života má vliv na lidské zdraví;
- chápe, že zdraví se musí chránit;
- napomáhá vlastnímu zdraví aktivním pohybem a zdravými životními návyky (zdravá výživa a životospráva);
- vytváří si představu o pojmu závislost a o věcech, které ničí zdraví a zkracují život člověka (cigarety, alkohol, drogy, zneužívání léků,..);
- ví, že kontakty s některými lidmi mohou být nebezpečné;
- zná pravidla společného chování ve skupině;
- hodnotí své chování a chování druhých;
- má a hájí svůj vlastní názor;
- akceptuje autoritu;
- vnímá lidi s jejich povahovými, tělesnými, rasovými a kulturními odlišnostmi jako přirozený stav;
- přistupuje aktivně k problémům a snaží se je řešit, poznává různé způsoby řešení konfliktů;
- kontroluje extrémní projevy svých emocí a nálad;

- přizpůsobuje chování sociálnímu prostředí, uvědomuje si sociální role;
- spoluvytváří prostředí dohody ve svém okolí.

5. Základní způsoby osvojování a upevňování kompetencí:

- prožitkové učení – dítě přirozenou cestou získává a zpracovává zkušenosti
- sociální hry a hraní sociálních rolí – navozování modelových situací, učení se společensky ohleduplnému řešení konfliktů a spor
- námětové hry
- společná stavba nebo kresba – děti společně diskutují a řeší daný námět
- dramatická výchova – vyjadřování představ, pocitů

6. Spolupráce s rodiči:

- snaha o větší zájem rodičů o dítě v předškolním zařízení
- snaha o vytváření pozitivního, přátelského a vstřícného prostředí k jednání
- vytváření důvěry mezi rodiči a učiteli, mezi rodiči a vedením školy
- informovanost rodičů o prevenci společensky neakceptovatelných jevů
- denní pohovory a setkání s rodiči
- seznámení se Školním vzdělávacím programem a Třídními vzdělávacími programy
- společné tvoření – setkání s rodiči na besídkách, dílničkách apod.
- spolupráce s rodiči dětí s logopedickými vadami
- pomoc při organizování různých akcí
- výstavy dětských prací v prostorách školy pro rodiče

7. Spolupráce se základní školou:

- těsná spolupráce mezi učiteli a vedením školy
- spolupráce s výchovným poradcem (zajištění poradenských činností, kontakty na specializovaná zařízení - PPP, SPC, OSPOD, Policie ČR apod.) a školním psychologem
- kulturní akce a zábavné programy v základní škole
- návštěva předškolních dětí v první třídě ZŠ
- sportovní akce
- využívání tělocvičny a hřiště ZŠ
- informace o dění v mateřské škole na internetových stránkách školy

8. Spolupráce s veřejností:

- spolupráce s knihovnou
- návštěva výstav, muzeí
- spolupráce se složkami IZS

9. Ochrana dětí před šikanou v předškolním vzdělávání

Empirické zkušenosti potvrzují, že šikana se může objevovat už v mateřské škole (dále jen „MŠ“). Mohou se zde vyskytovat prvky šikany a spíše zárodečná stadia tohoto destruktivního fenoménu. Nicméně skrytá a neléčená počáteční šikana působí i zde velké škody a trápení, které zasáhnou děti, rodiče i pedagogy. Škola musí zabezpečit minimální požadavky na ochranu dětí před šikanou.

Po odborném a bezpečném rozkrytí šikany pedagog zvolí podle situace vhodný způsob nápravy, např.:

- rozhovor s dítětem, které ubližuje - pedagog využije opatření, která v MŠ fungují, např. srozumitelně sdělí dítěti, že porušilo stanovená pravidla, vede jej v sociálně žádoucích projevech, navrhuje a ukazuje mu adekvátní varianty v projevech chování; samozřejmě, jakmile je to možné, ocení jeho zlepšení;
- zavedení ochranného režimu oběti - v počátku pro jistotu MŠ nastaví přísnější dozor; v některých komplikovanějších případech oběť a útočníka v rámci možností od sebe oddělí; není vhodné konfrontovat agresora s obětí;
- práce se skupinou - MŠ využije intervenční program, v němž žáci získávají žádoucí vzory chování a zároveň se mohou „dotknout“ pocitů toho, komu je ubližováno; vhodné jsou činnosti podporující spolupráci, při nichž nejsou vítězové a poražení; využít se dají rovněž pohádky či příběhy a jejich dramatizace;
- rozhovor se zákonnými zástupci dítěte agresora - proběhne až tehdy, když je situace zmapovaná, důležitá je maximální snaha získat rodiče pro spolupráci - nejbezpečnější je, když rozhovor provede pracovník MŠ (rozhovor rodičů oběti s rodiči agresora je velmi rizikový).

Škola může zvolit i kombinaci výše uvedených metod. Škola zajišťuje podporu a rozvoj pro své pedagogy v podobě kontinuálního plánu dalšího vzdělávání.

10. Vzdělávání učitelů

Bude zaměřeno zejména na komunikační dovednosti a nové pedagogické směry a dále na podporu sebevzdělávání všech učitelů MŠ.

11. Podpora vedení školy

Vedení školy v průběhu školního roku vytváří podmínky pro naplňování cílů preventivního programu, umožňuje odborné vzdělávání učitelů MŠ. V rámci pedagogických rad vytváří prostor pro informování učitelů. Zajišťuje vybavení školy materiály pro realizaci MPP.

12. Informovanost učitelů

S minimálním preventivním programem jsou seznámeni všichni učitelé na pedagogické radě jednotlivých MŠ, kopie je umístěna v MŠ. Aktuální informace jsou sdělovány všem učitelům konkrétní MŠ.

13.Pravidla soužití

- viz. ŠVP PV jednotlivých MŠ

14.Plán akcí

- viz. ŠVP PV či TVP PV jednotlivých MŠ

Zpracovala: Hana Turoňová

Schválila: Mgr. Darja Hoffmannová, ředitelka školy

V Třinci 1. 9. 2024